

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО ЗА III КЛАС
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по *технологии и предприемачество* за III клас е насочена към изграждане на технологична грамотност и възпитаване в предприемчивост и отговорност на учениците, като съществена част от тяхната общообразователна подготовка. Тя включва разнообразни теми, проблеми и дейности, чрез които се доразвиват и надграждат придобитите във II клас знания, умения и отношения.

Дейностите в обучението по *технологии и предприемачество* приоритетно са ориентирани към позитивно отношение към техниката и технологиите и разкриването на техните възможности за развитието на обществото и опазването на околната среда. Работата с хартия, картон, леснодостъпни, подръчни, опаковъчни и отпадъчни материали е основна дейност. Учениците се приучват да събират, съхраняват и използват тези материали както за обработване, така и за конструиране и моделиране.

Уменията за планиране на дейността се формират чрез разнообразните форми за организиране на конструирането, моделирането и изработване на изделие, свързани с подготовката на празници и обичаи. Създават се условия за самостоятелен избор на материали, инструменти и организация на дейността – самостоятелна или в екип, за определяне на етапите на работа. В III клас основни акценти в конструирането се поставят върху използване на печатни разгъвки и на макарата като прост механизъм.

Знанията за техниката се обогатяват с правилата за използване и пестенето на електроенергия при ползването на някои домашни електроуреди. Важно внимание се отделя на движението на играчките и моделите.

Обучението в инициативност и предприемчивост се обогатява със знанията за популярни професии, за връзките между личните и обществените потребности и между потребители и производители. Продължават проучвателската и практическата дейности, свързани с размножаването и отглеждането на растения и грижи за отглеждане на животни.

В процеса на обучение учителят стимулира и подкрепя самостоятелната проучвателна работа на учениците и „ученето чрез откриване”. В тези уроци учителят насочва, консултира и коментира с учениците изделието и неговите предимства за удовлетворяване на личните и

обществените потребности; работи съвместно с малките ученици, като им помага сами да предлагат идеи, изработват и тестват модели. Във всеки учебен час се предвижда изработване на изделие или практическа дейност за овладяване на работата с инструменти и технологии, за измерване, очертаване и обработване, а за дейностите, свързани с предприемачество – дискусии, ролеви игри, проучвания и др.

Темите представят спецификата на учебния предмет, който интегрира две различни в съдържателно отношение области - технологии и предприемачество. Учебната програма предоставя свобода при подбора на методи и средства за постигане на очакваните резултати и при конкретизирането на урочните теми. Тя може да се реализира в проекти, проучвания, в опитно-изследователска работа във и извън класната стая и учебни екскурзии. Определени дейности могат да се осъществят извън класната стая, сред природата, на посещение на работно място на родител, екскурзия и др.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентост	Знания, умения и отношения
<i>Техника и безопасност</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Оценява своята и работата на другите по зададени, обсъдени и приети критерии. • Разбира ролята на електричеството в бита на човека. • Изброява начини за пестене на енергия за отопление и осветление на сгради и жилища. • Организира рационално работата си.
<i>Технологии</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Определя основни етапи и необходими материали при изработване на изделие. • Познава възможности за подобряване на условията за отглеждане на растения и животни. • Свързва трайността на отделни храни с правила за тяхното съхраняване. • Приготвя здравословна храна по рецепта. • Разпознава някои изкуствени материали. • Използва достъпни технологични операции за ръчна обработка на материали. • Познава предназначението и правилата за безопасна и икономична работа с битова техника.

<i>Инициативност и предприемчивост</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Познава връзката между дейността на предприемача, производителя и потребителя. • Обяснява пътя на продуктите от производството до размяната и продажбата им. • Разбира, че в производството на стоки и услуги участват хора с различни професии. • Разбира връзката между лични и обществени потребности и начините за тяхното удовлетворяване.
<i>Конструирани и моделиране</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага идеи, като скицира и посочва размери на отделни части. • Конструира и моделира, като използва макара. • Има представа за повторната обработка на материалите - рециклиране. • Използва съвременни информационни източници за проучване при конструирани на изделия.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Планиране и обработка	<ul style="list-style-type: none"> • Сравнява трайността на отделни храни и правила за тяхното съхраняване. • Предлага рецепта за приготвяне на здравословна храна. • Прилага различни начини за подобряване условията за отглеждане на растенията, обогатяване състава на почвата, поливане, укрепване на растенията. • Разбира необходимостта от грижите за домашните животни. • Познава необходимостта от повторна преработка на материалите – рециклиране. 	<ul style="list-style-type: none"> • рециклиране • готварска рецепта
Инструменти и материали	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава изделия от изкуствени материали – пластмаси, гума. • Сравнява свойствата пластичност и еластичност на материалите. • Изработва изделия, като комбинира различни материали (хартия, картон, пластмаса, метално фолио, тел). • Изработва изделия от текстил, като реже, преплита, шие или връзва. 	<ul style="list-style-type: none"> • пластичност • еластичност • оразмеряване

Уреди, машини, механизми	<ul style="list-style-type: none"> • Познава предназначението на макарите в техниката и бита. • Свързва ролята на електричеството с подобряване на бита и труда на човека. • Посочва предназначението на кухненски електрически уреди и правила за употребата им. • Изброява начини за пестене на енергията при отопление и осветление на сградите и жилищата. 	<ul style="list-style-type: none"> • безопасност • електричество
Професии и предприемачество	<ul style="list-style-type: none"> • Описва типични дейности на популярни професии, свързани с производството на стоки и услуги. • Описва дейности на предприемача. • Изброява начини за рекламиране на стоки и услуги. • Разбира връзката между потребители и производители. • Разказва за производството на конкретен продукт. • Свързва значимостта на идеите и новаторството с възможности за удовлетворяване желанията на потребителите. 	<ul style="list-style-type: none"> • производител • потребител • производство
Конструкции и модели	<ul style="list-style-type: none"> • Илюстрира чрез рисунки или скици своите идеи за изработване на модели. • Прави скица на изделие, като посочва размери на отделни части. • Определя основни етапи и необходими материали за изработване на изделие. • Свързва здравината и устойчивостта на конструкциите с материалите, от които са направени и с тяхната форма. • Конструира по указания модели от подръчни материали, като използва макара. 	<ul style="list-style-type: none"> • скица • здравина на конструкция • макара

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в III клас – 32 часа.

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания	56%
За затвърдяване на новите знания и за обобщение	38%
За диагностика на входното и на изходното ниво	6%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценката на предлаганите идеи и решения се осъществява в процеса на практическата работа по изработване на модели и изделия. При оценяването се използват критерии като външен вид, качество на изпълнение на технологичните операции, функционалност, оригиналност и полезност на изделието. Практическите умения се оценяват както чрез отделни задачи, така и чрез комплексната работа по изработване на модели и изделия. Уменията за обработване и комбиниране на материали се проверяват със задачи за разпознаване, класифициране и проверяване свойствата на разнообразни материали при изработване на изделие или модел. Уменията за проектиране, планиране и оценяване се извършват чрез задачи за конструиране и моделиране. Оценката на уменията за работа с материали и модули се осъществява чрез задачи за конструиране и моделиране, в които има разнообразни инструкции за изрязване, пробиване, лепене, украсяване и др.

Предприемчивостта и инициативността на учениците се оценяват чрез описване на различни дейности, свързани с: популярна професия, спазване на правила при работа в екип; разбиране на взаимозависимостта между потребители и производители; предлагане на идеи за разумно потребление на стоки и др.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Образователните дейности са подчинени на спецификата на конкретните теми и имат междупредметен характер. Те са насочени към придобиване на ключови компетентности:

Ключови компетентности	Примерни дейности и междупредметни връзки
<i>Компетентности в областта на българския език</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ представяне на идеи; ✓ описване на изделие, техническа рисунка, скица и др.
<i>Умения за общуване на чужди езици</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ползване на помощни материали (диаграми, бележки) с някои означения на чужд език.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и технологиите</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ нанасяне размери върху листов материал за изработване на изделие; ✓ записване в таблици на резултати от наблюдение, измерване и др. ✓ определяне на мястото за залепване на елементите в изделие.
<i>Дигитална компетентност</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на инструменти за създаване и представяне на информация за продукти, услуги, модели, технически обекти.
<i>Умения за учене</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ съставяне на план за изработване на изделие, модел; ✓ проучване на материали, техните свойства, приложението им в сферата на техниката и технологиите; ✓ анализиране и описване на модели (макети) изделия.
<i>Социални и граждански компетентности</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в екипна работа; ✓ дава идеи за решаване на проблеми от най-близката околна среда; ✓ проявяване на толерантност при работа в екип; ✓ участие при обсъждането и вземането на решение по проблем или тема.

<p><i>Инициативност и предприемчивост</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в благотворителни и доброволни инициативи в училище и в района; ✓ предлагане на идеи за разумно потребление на стоки; ✓ обсъждане на идеи за рекламиране на стоки и услуги; ✓ проучване на информация, свързана с популярни професии, видове потребности, предназначение на стоки и услуги; ✓ проучване на начини за пестене на енергия.
<p><i>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изработване на рисунка или скица за представяне на идея; ✓ изработване на изделия, свързани с празници и обичаи; ✓ събиране на информация за подготовката за празници и обичаи.
<p><i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ събиране на рецепти за приготвяне на здравословна храна от роднини, близки и съседни; ✓ сравняване трайността на отделни храни и правила за тяхното съхраняване.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.